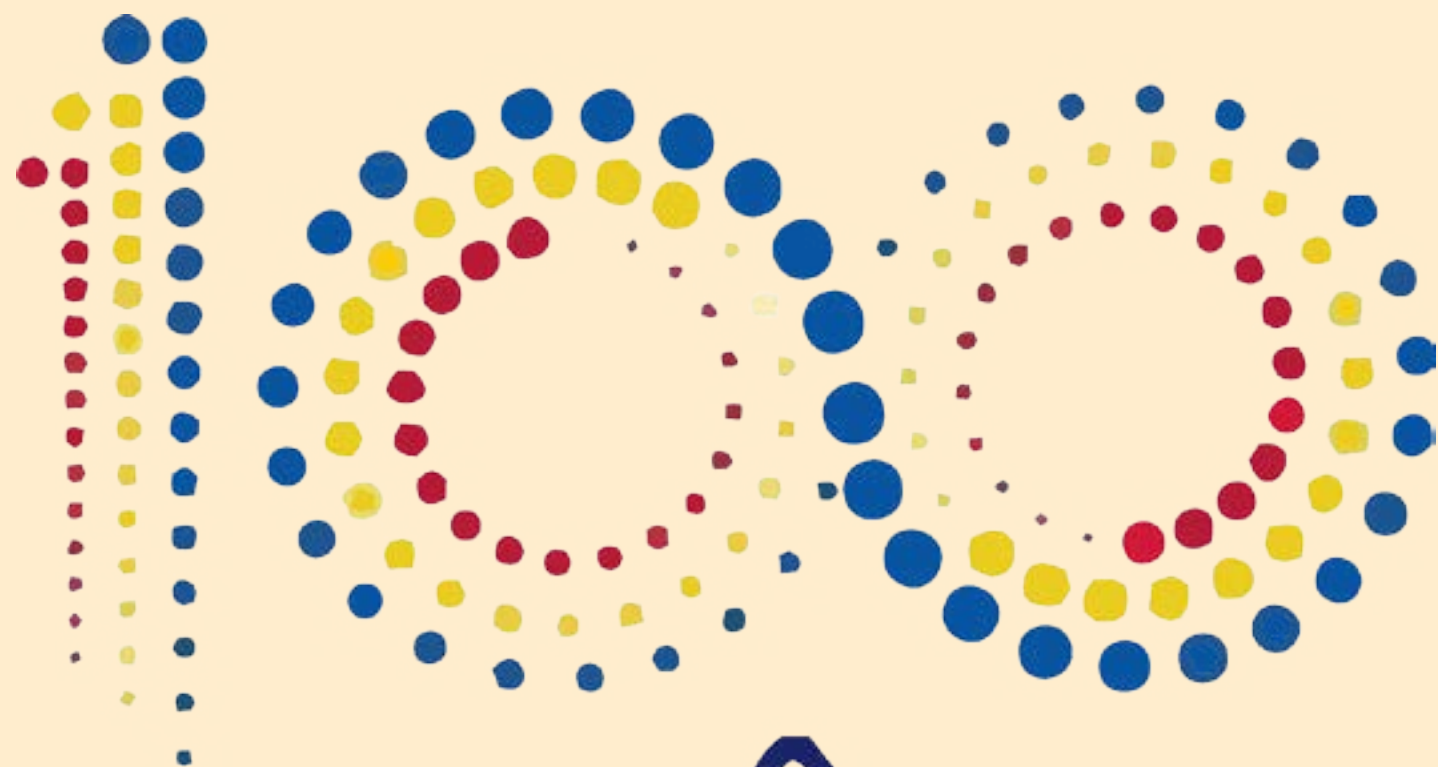

ROMÂNIA

1918-2018 | SĂRBĂTORIM ÎMPREUNĂ

Godina: XXV Broj: 150. Veljača 2018. / Anul: XXV Nr.: 150 Februarie 2018

DVOJEZIČNO GLASILO HRVATA U RUMUNJSKOJ
PUBLICAȚIE BILINGVĂ A CROAȚILOR DIN ROMÂNIA

STR. / PAG. 5

KARAŠEVSKI KNEZ

STR. / PAG. 8

VRIJEME POKLADA

STR. / PAG. 15

CARNAVALUL ELEVILOR

LURDSKO SVETIŠTE U KARAŠEVU

11. veljače - proslavljen

Blagdan Gospe Lurdske i Svjetski Dan bolesnika

Sljedeća emisija na hrvatskom jeziku (repriza) prikazat će se u petak 16.03.2018, u 19.30 sati. Gledajte nas!

REDACIJA:
COD ISSN 1841-9925

Redactor șef
Ivan DOBRA

Redactori:
Lina TINCUL; Daniel LUKAČELA; Slavica-Maria MUSELIN; Maria GIURCHIȚA

Colaboratori:
Maria LAȚCHICI; Pr. Davor LUKAČELA; Petru MILOŠ

Tehnoredactor:
Zlatko Nikola URSUL

Adresa:
Uniunea Croaților din România
327065 Carașova 22, jud. Caraș-Severin, România
Telefon: 0040-255-232255
Fax: 0040-255-232146
E-mail: zhrucr@gmail.com; hgredactia@gmail.com
Web: www.zhr-ucr.ro

UREDNIŠTVO:
ISSN KOD 1841-9925

Glavni urednik:
Ivan DOBRA

Urednici:
Lina TINCUL; Daniel LUKAČELA; Slavica-Maria MUSELIN; Marija ĐURKIĆA

Vanjski suradnici:
Marija LAKIĆ; Vlč. Davor Lukačela; Petar Miloš

Tehnoredaktor:
Zlatko Nikola URSUL

Adresa:
Zajedništvo Hrvata u Rumunjskoj
327065 Carașova 22, Caraș-Severin, România
Telefon: 0040-255-232255
Fax: 0040-255-232146
E-mail: zhrucr@gmail.com; hgredactia@gmail.com
Web: www.zhr-ucr.ro

www.zhr-ucr.ro

Sljedeća emisija na hrvatskom jeziku (repriza) prikazat će se u četvrtak 15.03.2018, od 11.00 sati (prije podne).

Svaka emisija pokušava obuhvatiti ono što je značajno u povijesti i životu hrvatske manjine na rumunjskom prostoru, naše tradicije, običaje i najvažnije događaje iz karaševske zajednice. Gledajte nas!

Svakog petka s početkom od 19:10, na frekvenciji 105,6 MHz Radio Ričice, emitira se naša emisija na hrvatskom jeziku. Slušajte nas!

U OVOM BROJU DONOSIMO / ÎN ACEST NUMĂR:

BLAGDAN GOSPE LURDSKE I DAN BOLESNIKA	STR. 3
ZIUA INTERNAȚIONALĂ A LIMBII MATERNE	STR. 4
NAČELNIK PETAR BOGDAN O	STR. 5-7
DJELATNOSTIMA KARAŠEVSKJE OPĆINE	
VRIJEME POKLADA	STR. 8-10
ABRAHAM I MODERNI TERORIZAM	STR. 11
LEGENDA O SVETOM BLAŽU	STR. 12
CONTINUĂ SPORUL NATURAL NEGATIV	STR. 13
ÎN SATELE CARAȘOVENEȘTI	
LA PESCUIT ÎN FAMILIE!	STR. 14
CARNAVALUL ELEVILOR	STR. 15
ZAJEDNIČKO DRUŽENJE U VELEPOSŁANSTVU	STR. 15
REPUBLIKE HRVATSKE	

CARNAVALUL ELEVILOR

În fiecare an, trecerea de la iarnă la primăvară este marcată de sărbători menite să alunge spiritele rele și iarna, și să anunțe, deopotrivă, renașterea simbolică a lumii, asigurând prosperitatea comunității. Astfel este și Fășancul, care este o sărbătoare populară ce marchează începutul Postului Mare al Paștelui, adică al unei perioade în care petrecerile sunt interzise și în care oamenii se reculeg înainte de Paște. Este momentul când fiecare se poate masca cum și în ce vrea, totul depinzând de imaginație.

Cu acest prilej, marți, 13 februarie, școlarii și preșcolarii Școlii Generale nr. 2 din Carașova au organizat un bal mascat. De buna desfașurare a manifestării s-au ocupat cadrele didactice, care au pregătit cu multă măiestrie și dăruire întreg spectacolul.

Invitați la eveniment au fost, ca de fiecare dată, părinții și bunicii copiilor, care au savurat fiecare moment, aplaudând după fiecare reprezentație.

Costumați în diverse personaje de poveste și de fantezie, ca de exemplu: prinți, prințese, zâne, Spider-Man, Omul Negru, Dracula, Scufița Roșie,

Cenușăreasa, vânători, cowboy, ninja, polițiști, medici, soldați, cavaleri, mexicani, samurai, pisicuțe, fluturași, vulpe, dragon, robot, smiley, școlari și-au prezentat în fața publicului minunatele costume. S-a ascultat muzică, s-a dansat și au avut loc diferite probe, care să ateste măiestria participanților, iar toată lumea s-a simțit bine. Costumele au fost închiriate sau realizate de mâinile măiestre ale părinților, iar prezentarea a fost făcută într-un program artistic întocmit special pentru această ocazie. Micuții au reușit să se pună în pielea personajelor pe care și le-au ales și au oferit un spectacol minunat.

Drept recompensă pentru participarea la această festivitate, fiecare copil a primit câte un mic cadou, oferit cu sprijinul Uniunii Croaților din România.

Carnavalul a avut drept scop implicarea copiilor de la cele mai fragede vârste în cunoașterea obiceiurilor și tradițiilor practicate din cele mai vechi timpuri cu diferite ocazii, precum și conștientizarea importanței conservării și transmiterii acestor tradiții populare.

Maria Giurchița

ZAJEDNIČKO DRUŽENJE U VELEPOSŁANSTVU R. HRVATSKE

U četvrtak 1. veljače u prostorijama Veleposlanstva Republike Hrvatske u Bukureštu, održano je zajednično druženje s predstavnicima hrvatske poslovne zajednice, hrvatskim športašima i studentima Kroatistike na Sveučilištu u Bukureštu.

U prigodnom govoru, veleposlanik Davor Vidiš zahvalio je

svima nazočnima na suradnji i podstjeto da je prošla, 2017. godina, bilo iznimno uspješna na svim područjima suradnje između dvije države, naglasivši pritom brojne posjete najviših hrvatskih dužnosnika Rumunjskoj te dodao kako se nada da će i ova godina biti jednako uspješna.

Maria Lațchici

LA PESCUIT, ÎN FAMILIE!

Pe la mijlocul lunii octombrie, am căutat o zi cu mult soare, ca să fac o ieșire la un pescuit pașnic, pe malul unui lac, împreună cu familia.

Așadar, am decis de comun acord cu soția și fetița noastră Emma să mergem împreună la un lac din apropiere, unde aveam dreptul nu numai de a pescui, dar și de a găti în aer liber pe malul unui lac cu maluri și peisaje parcă desprinsе dintr-un basm cu povești. Am ales un lac situat la doar câțiva km distanță de zona unde locuim. Era într-o săptămână de 14 octombrie 2017, o zi cu mult soare și temperaturi surprinzător de ridicate pentru acea perioadă a anului. Lacul unde urma să pescuiesc nu este foarte mare, cu adâncimi de maximum 2 m și spre dezamăgirea mea, fără pești răpitori, mai rar se prinde câte o știucă s-au un somotel. Intr-un cuvânt, eram nevoit să mă conformez stilului de pescuit la pești pașnici, cum ar fi: crapul, amurul, carasul, plat-ica, rosioara, obletele... etc. Am pregătit totul cu câteva zile înainte, nada, cort, mâncare, bețe, etc. Deși nu aveam de gând să dormim noaptea pe malul lacului, din cauza frigului, am fost nevoit să montez cortul de dragul ficei mele, deoarece aceasta, este o împătimită a dormitului în cort și a ieșirilor în aer liber.

În ziua aleasă am plecat singur cu noaptea în cap, în speranța obținerii unui loc cât mai bun pentru pescuit și campare. Am ajuns pe malul lacului și am ocupat un "ștand" cât se poate de bun, părerea mea, și am început numaidecât să instalez tabăra și bețele cu care urma să pescuiesc, eu și

amurul. Emma conducea detașat la numărul de pești prinși, deoarece ea pescuia pluta, iar eu la fund în asteptarea mării capturi. Și, se pare că peștii se hrăneau mai mult între ape și nu pe albia lacului unde eu aveam pretenții la capturi notabile. Am făcut o pauză de două ore pentru masa de prânz, pentru care soția s-a ocupat la fel de minuțios ca și mine pentru pregătirea nađei și a pescuitului. A pregătit mălmăliguță, mujdei de usturoi, păstrăv prăjit și slăninuța la tigare. După ce ne-am delectat cu bunătățile pregătite din partea consoartei, Emma s-a dus la culcare, iar noi am mers la o cafea pe terasa de la marginea lacului în proximitatea taberei noastre.

După masă, am hotărât să plecăm mai devreme deoarece aveam de mers la o zi onomastică. Emma bineînțeles era împotriva voinței noastre, ea voia să mai prindă măcar un pește, doi, timp în care eu și soția am început să strângem cortul, măsuța, scaunele, bețele, etc. După două drumuri cu bagaje, până la mașină, am zis să punem capăt unei zile minunat de frumoase, petrecute alături de familie. Iar când mă apropiam de tabără, unde mă așteptau doamnele, am auzit ceva strigături entuziasmăte din partea micului pescar Emma, care se chinuia împreună cu soția să aducă la mal un pește puțin mai mare precum cei prinși până acum. Era vorba de o plătică record personal pentru Emma de 1.200 kg. Eram toți fericiți după o zi petrecută pe malul lacului, o zi însoțită și cu mult pește, o zi de octombrie de neuitat alături de cele mai dragi ființe de pe pământ.

Petru Miloș

BLAGDAN GOSPE LURDSKE I DAN BOLESNIKA

Misnim slavljem održanim 11. veljače u Lurdskom svetištu u Karaševu proslavljen je Blagdan Gospe Lurdske i 26. Svjetski dan bolesnika.

Obilježavanje Dana bolesnika na svjetskoj razini pokrenuo je sv. papa Ivan Pavao II. 1992. godine, s ciljem da se društvo senzibilizira za potrebe bolesnika, te da im se osigura bolja zdravstvena skrb. Kao datum obilježavanja Svjetskog

vjernike i izrazio im dobrodošlicu u lijepo Svetište Marije Lurdske u Karaševu. „Okupili smo se proslaviti dan njezina ukazanja u Lurdu mladoj djevojčici Bernardici, rekao je vlč. Sima u uvodnom obraćanju, došli smo zahvaliti blaženoj Djevici Mariji jer ona

zagovara za nas kod Boga i ima brigu za nas. Došli smo staviti pred nju sve naše želje, a u isto vrijeme sve naše teškoće i sve naše boli. Danas je i Dan bolesnika u cijelom svijetu, zato vas pozivam da se u ovoj Svetoj misi molimo i za sve naše bolesne. Dan bolesnika poticaj je svima nama da se uključimo u brigu za bolesnike i potrebite, poticaj je i Crkvi da se posebno posveti svom poslanju služenja najpotrebitijima”.

dana bolesnika izabran je upravo 11. veljače, kad se u Katoličkoj Crkvi slavi spomendan Blažene Djevice Marije Lurdske, budući da je marijansko svetište u Lourdesu, poznato po brojnim čudesnim ozdravljenjima, postalo velikim okupljalištem bolesnika koji se ondje dolaze moliti. A blagdan Gospe Lurdske slavi se svake godine u spomen na Prvo Gospino ukazanje iz 11. veljače 1858. godine (od ukupnih 18 kojih je imala od kraja te iste godine). Gospa se je tada ukazala djevojčici po imenu Bernardica Soubirous, u Lourdesu kod špilje, dok je siromašna djevojčica brala drva za ogrjev.

Misno slavlje u Svetištu iz karaševske Kurjačice predvodio je vlč. Milan Sima, koji nedavno usavršava teološka znanja na prestižnom Papinskom salezijanskom sveučilištu u Rimu, u susavlju s vlč. Petrom Rebedžilom, župnikom karaševske župe. Unatoč hladnom zimskom danu, vjernici su se okupili u dosta velikom broju u mjestu koje poziva na molitvu, pokoru i obraćenje. Najviše vjernika bilo je iz Karaševa i tek nekoliko iz drugih karaševskih mjesta jer župnici naših karaševskih župa nisu se uspjeli dogovoriti o vremenu početka mise. Na početku Misnog slavlja vlč. Sima je srdačno pozdravio okupljene

vlč. Petar Rebedžila je u nadahnutoj propovijedi tražio od vjernika obraćenje srca i poslao svima snažan poziv da mole krunicu. “Djevica Marija stalno poziva na molitvu krunice. Ona se uvijek s krunicom u ruci pokazivala Bernardici jer želi da kroz molitvu krunice shvatimo žrtvu Isusa Krista, milost i dobrotu Božju i način - jednostavan, skroman - na koji se grešnik može obratiti i slijediti Boga. Kroz svoja ukazanja, bilo u Lurdu, Fatimi, Medugorju i Guadalupi, bilo na drugim mjestima s ovoga svijeta, Sveta Marija želi potaknuti svakoga čovjeka da digne svoj pogled prema Bogu i cijeni Boga. Međutim, Boga ne može cijeniti onaj koji sebe ne cijeni, a da cijeniš sebe trebaš živjeti u pravdi i istini, dvije temeljne općeljudske vrijednosti. Pozivam vas još jednom da budete otvoreni molitvi i Božjoj riječi, poručujem vam da budete poput male Bernardice i živite dostojno svoga kršćanskog poziva.

Na kraju Svete mise vlč. Rebedžila je pozvao vjernike da nešto posebno naprave za vrijeme nadolazeće Korizme, četrdesetodnevne pripreve za Uskrs, da svatko na svoj način radi protiv svojih slabosti i učvrsti svoju povezanost s Crkvom.

Ivan Dobra

ZIUA INTERNAȚIONALĂ A LIMBII MATERNE

Ziua Internațională a Limbii Materne se sărbătorește anual la 21 februarie, în întreaga lume, cu scopul de a promova diversitatea lingvistică și culturală, precum și multilingvismul.

Această zi a fost stabilită pentru prima dată în 17 noiembrie 1999, de către UNESCO și a fost recunoscută de Adunarea Generală a Națiunilor Unite prin aceeași rezoluție prin care anul 2008 a fost declarat Anul Internațional al Limbilor. Începând cu anul 2000, în fiecare an, la 21 februarie, această zi este sărbătorită de toate instituțiile

Alături de grupul de croați, în sala de festivități de la „Dante Alighieri”, au evoluat copii reprezentând minoritatea rușilor lipoveni, ucraineană, italiană, germană, turcă și elenă.

Limba maternă și cultura sunt componente esențiale în procesul de definire a unei minorități naționale. Însușirea limbii materne, precum și uti-

lizarea ei ca mijloc de comunicare contribuie la conservarea și perpetuarea identității fiecărei minorități. Există tradiții care se păstrează și se transmit mai departe, dar limba maternă se poate pierde foarte ușor, dacă nu este învățată și vorbită în familie ori dacă nu este studiată și exersată în școală.

Limba maternă este

care, prin promovarea limbilor materne, militează pentru promovarea diversității culturale.

Pentru a marca această zi importantă, Comisia pentru învățământ și tineret a Consiliului Minorităților Naționale, prin Departamentul pentru Relații Interetnice, a organizat un frumos eveniment interetnic, adresat elevilor de gimnaziu, aparținând minorităților naționale.

Minoritatea croată a fost reprezentată de un grup format din cinci elevi, Frana Darko, Filca Luca, Tincul Ana, Țăran Marian, Țăran Emilia, avându-l ca însoțitor pe prof. Todor Ioan-Milan, președintele organizației locale Nermed a Uniunii Croaților din România. Instruiți și acompaniați la acordeon de Todor Ioan-Milan și la vioară de Gherlița Sebastian, elevii croați au dansat, au cântat, au recitat poezii în limba maternă și și-au prezentat cu mândrie portul tradițional. Cheltuielile aferente participării în cadrul evenimentului au fost suportate de Uniunea Croaților din România, organizație care militează constant pentru păstrarea și promovarea limbii materne, ca și componentă fundamentală a identității etnicilor.

Maria Giurchița

CONTINUĂ SPORUL NATURAL NEGATIV ÎN SATELE CARAȘOVENEȘTI

În ultimii ani, populația croaților din comunele Carașova și Lupac a urmat un trend constant de scădere.

Rata natalității și cea a mortalității generale sunt cei mai folosiți indicatori în cunoașterea evoluției numărului unei populații.

În anul 2017, în comunitatea croată s-a înregistrat un număr de 35 de cununii, 47 de nașteri și 85 de decese. Numai anul trecut, în comuna Carașova s-a înregistrat un număr de 42 de decese, în timp ce

Principala cauză a declinului continuu al populației celei mai mari comunități croate din România, din ultimii ani, este numărul tot mai mare de persoane, chiar familii întregi, care părăsesc locul natal, alegând să se mute în țările din Europa de Vest, în principal în Austria, în căutare de locuri de muncă și un trai mai bun.

Comuna Carașova	Total	Carașova	Nermed	Iabalcea
Cununați	17	13	2	2
Nașcuți	10 băieți	6 băieți	2 băieți	2 băieți
	12 fete	10 fete	1 fată	1 fată
Decedați	21 bărbați	16 bărbați	4 bărbați	1 bărbat
	21 femei	14 femei	4 femei	3 femei

au fost botezate doar 22 de persoane. În localitatea Carașova au decedat 30 de persoane și s-au născut doar 16, în localitatea Nermed au murit 8 persoane și s-au născut 3 persoane, iar în localitatea Iabalcea au murit 4 și s-au născut 3 persoane. Au fost cununate în total 17 perechi, dintre care 13 la Carașova, iar la Nermed și Iabalcea câte 2 perechi.

În comuna Lupac, în cursul anului trecut au decedat 43 de persoane și s-au născut doar 25 de persoane, iar 18 perechi au fost cununate. Localitățile Lupac și Rafnic au înregistrat, anul trecut, un număr de 13 nașteri și 20 de decese, în timp ce la Clocotici s-au înregistrat 8 nașteri și 14 decese, iar în localitatea Vodnic, 4 nașteri și 9 decese.

În comunitatea noastră nu poate fi vorba de așa ceva. Scăderea natalității se datorează și faptului că a crescut vârsta la care tinerii aleg să se căsătorească. În prezent, a avea un copil nu mai reprezintă un ideal în rândul tinerilor, aceștia visând, mai degrabă, să aibă job-uri de top și să călătorească cât mai mult. Acest lucru nu este

Comuna Lupac	Total	Lupac - Rafnic	Clocotici	Vodnic
Cununați	18	9	6	3
Nașcuți	25	13	8	4
Decedați	43	20	14	9

de condamnat pentru că reprezintă evoluția normală a unei noi ere.

În prima jumătate a secolului trecut situația era cu totul diferită în localitățile din bazinul carașovenesc.

Maria Giurchița

LEGENDA O SVETOM BLAŽU

Na pisanje ovoga članka potaknula nas je sjajna serija Dubrovačka Republika, koja se mogla vidjeti na kanalu Viasat History.

Serija je na hrvatskom, ali ima i pisani prijevod na rumunjskom, kako to već biva u televizijskim serijama.

Naime, sveti Blaž, na latinskom Blasius, na rumunjskom sfantul Blaziu, poznat je u Dubrovniku kao sveti Vlaho.

Ovog sveca koji se slavi kao zaštitnik od bolesti grla, Dubrovčani posebno vole i štiju, jer je zaštitnik njihova grada, stoljećima slavljn kao spasi- telj i zaštitnik Dubrovnika. Poseban je to dan kada se zastave vijore visoko, razviju se barjaci i natpisi, obavezno se prisustvuje procesiji. A koliko mi je poznato i župnici iz naših mjesta nazočili su procesiji Svetog Vlaha prethodnih godina. Treći veljače, dan Svetog Vlaha, slavi se više tisuća godina.

Prema legendi, Sveti Vlaho spasio je Du- brovnik od napada mletačkih (venecijanskih) osvajača davne 971. godine. U zimskoj, hladnoj noći 3. veljače, Mletački (venecijanski) ratni brodovi bacili su svoja sidra oko- lo Dubrovnika. Venecijanci su slo- bodno ušli u Stari Grad pod izlikom da idu nabaviti hranu jer putuju daleko na Istok. No to je bila laž, jer je njihov plan bio napasti Dubrovnik i pripojiti (aneksirati) Mletačkoj republici, Veneciji. Špijuni preodjeveni u mornare pažljivo su gledali i analizira- li obranu grada, prebrojavajući čuvere na gradskim zidinama i bilježeći broj topova i broj strijelaca. No ono što Mlečani nisu znali, bilo je to da i njih netko pažljivo gleda! Gusta se tama spustila na grad te davne noći 3. veljače 971., a mjesni je svećenik hodao ka- menim ulicama Starog grada do župne crkve Svetog Stjepana. Kada je stigao bio je vrlo iznenađen što je pronašao otvorena vrata! Sa strepnjom je ušao unutra, a pred njim je stajao starac odjeven kao biskup s bisk- upskom mitrom na glavi i biskupskim štapom u ruci. “Prenesi gradskim očevima da vas Mlečani planiraju napasti”, šapnuo je starac iz tame. “Molim te mi reci tko si, predstavi se” zamolio ga je svećenik, našto mu

je starac odgovorio da je njegovo ime Vlaho.

Svećenik, vidjevši da je situacija vrlo ozbiljna požurio je odmah obavijestiti gradske oce (starješine). Poglavarari su Dubrovnika odmah udvostručili broj stražara, gradska vrata su se zatvorila a mjere sigurnosti postavljene su tako da se obrani grad pod svaku cijenu. Venecijanski su špijuni odmah uvidjeli da se grad odjednom naoružao za napad, da im je plan razotkriven i propao te da više nije moguće iznena- diti obranu grada. Kako su brzo stigli, tako su se brzo i vratili na svoje brodove i povukli u tamnu noć te nestali. Dubrovnik je bio spašen i siguran.

Već sljedeće godine, Dubrovnik je svečano obilježio dan kada je njihov svetac zaštitnik osigurao slobodu gradu. A 1026. godine, posmrtni ostatci (re- likvije) Svetog Vlaha, konačno su bili vraćeni Du- brovniku, njegovom posljednjem počivalištu, bezvre- menom Gradu koji mu duguje svoju slobodu.

U katoličkim crkvama diljem svijeta na blag- danu sv. Blaža dijeli se blagoslov grla. Svećenik s dvjema svijećama približava se vjerniku i moli: “Po zagovoru sv. Blaža, biskupa i mučenika, oslobodio te Bog od bolesti grla i svakog drugog zla!”

Sveti Blaž je također jedan od brojnih mučenika prvih stoljeća kršćanstva. Rodio se u gra- du Sebasti u Armeniji a već od ranog djetinjstva u mladosti odlučio je naslijedovati Krista, te je napus- tio radosti i užitke ovoga svijeta. Bio je vrlo učen i obrazovan čovjek; obavljao je službu liječnika i rado pomagao siromasima, no ne samo kao liječnik, nego i kao kršćanin, jer je u siromasima vidio samoga Krista. Zbog svoje dobrote postao je u gradu veoma poznat i omiljen, kasnije, nakon smrti lokalnog biskupa, narod je Blaža imenovao biskupom. Za vrijeme cara Licinija pokrenut je strašan progon kršćana a prvi su na udaru bili pastiri. Blaž je svoje vjernike hrabrio da ustraju u vjeri. Za vrijeme tog strašnog progona ne- prijatelji su ga uhitili i mučili kako bi ga prisilili na otpad od vjere. No biskup Blaž podnio je sve muke i nije se odrekao svoje vjere. Godine 317. ubijen je tako što su mu odrubili glavu. Njegova se glava kao dragocjena relikvija od godine 972. (kada je dospjela u Dubrovnik) čuva u ovome gradu.

I kako se danas, pogotovo za vrijeme zime puno ljudi žali na bolesti grla, usrdno uputimo svoje molbe svetom Blažu da nas zaštiti i čuva.

Maria Lažhici

NAČELNIK PETAR BOGDAN O DJELATNOSTIMA KARAŠEVSKJE OPĆINE

U ekskluzivnom intervjuu za Hrvatsku grančicu karaševski knez Petar Bogdan je, između ostaloga, izrazio zadovoljstvo s onim što je karaševska općina postigla u godini koja je iza nas, naglasivši pritom da je ostvareno i više nego što je na početku 2017. planirano, zatim je naveo glavne prioritete komande za godinu u tijeku i rekao kako je veoma radostan kada gleda smjer kojim ide naša općina, a to znači uspješno akcesiranje novčanih sredstava u svrhu modernizacije naših sela i poboljšanja nivoa života naših mještana. Od karaševskoga kneza smo doznali, također, da je Nacionalni park Semenik-Cheile Carașului, koji zauzima 10.000 od 14.500 ha karaševskog područja, zapravo entitet koji funkcionira protiv

interesa naroda, a asvaltiranje Kajča i priključivanje domaćinstava na seosku kanali- zaciju u Karașevu prioriteta su karaševske ko- mande te će ra- dova na provedbi ova dva projekta sigurno krenuti već u ovoj godini.

Kako biste ocijenili prošlu godinu iz perspektive onoga što ste na početku plani- rali, a zatim i realizirali? Kada biste izdvojili neki uspjeh u prošloj godini na kojega ste posebno ponosni, koji bi bio?

Poput svake obitelji, zajednice ili države, i mi smo na početku prošle godine imali određene ciljeve i ambicije, htjeli smo mnogo toga napraviti. U međuvremenu nešto se promijenilo, promijenilo se zato što su se pojavile nove mogućnosti i pri- like da se financiraju neki novi projekti, što nije bio slučaj na samom početku godine. Karakteristično je za prošlu godinu da se dobilo više nego što se očekivalo. Ušli smo u 2017. godinu s nadom da ćemo uspjeti ishoditi financiranje za projekt priključivanja na seosku kanalizacijsku mrežu i produženje kanalizacijske mreže te asvaltiranje Kajča, to su bili naši glavni ciljevi početkom prošle

godine. Osim što nam je odobreno financiranje ovih projekata, odobrena su nam novčana sredstva

za popravak Doma kulture u Karașevu, a dostavili smo i dokumentaciju za uređenje Doma kulture u Nermiđu, jedini nedovoljno rehabilitirani Dom kul- ture iz naše općine.

Međutim, prošle 2017. godine pojavio se program PNDL2 (Nacionalni program za razvoj ruralne infrastrukture), pa smo kroz taj program inicirali nekoliko velikih i atraktivnih projekata koji su nam odobreni i dobili financiranje. Riječ je o izgradnji velikog mosta preko Karaša, asvaltira- nju nekih naših ulica, asvaltiranju Viktorine (što bi riješilo stanje ulaznih puteva s nacionalne ceste), i uvođenju moderne javne rasvjete u Karașevu, za što ćemo uskoro raspisati javni natječaj. Također, imamo dva projekta za Nermiđ, kanalizaciju i vodo- vod. Ljudi iz Nermiđa s pravom se pitaju zašto nemaju asfalt. Odgovor je jednostavan, nitko ti neće odobriti asvaltiranje u situaciji kad nemaš pri- je toga uveden vodovod i kanalizaciju. Upravo zato inzistiramo na vodovodu i kanalizaciji u tom mje- stu, a zatim će lako biti s asvaltiranjem. Odobrena nam je kanalizacija i u Jabalču, potpisali smo ugo- vor o financiranju. Inače, i u Jabalču i u Nermiđu u fazi smo da konaktiramo tehnički projekt na os- novu kojega će se raspisati licitacija za izvođača radova. To su veliki projekti za koji smo lani dobili financiranje, a nisu bili predviđeni početkom prošle godine. U zaključku, svjestan sam da se svaki put može i bolje i brže, ali, uvjeravam vas, općina radi kontinuirano i predano na poboljšanju životnih uvjeta svojih stanovnika, a s takvim tempom ćemo nastaviti i u budućnosti.

"Raduje me duhovni napredak naše zajednice"

Kada namjeravate raspisati javni natječaj za odabiranje izvođača radova na putu Kajč? Što je s priključenjem domaćinstava na seosku kanalizaciju u Karaševu?

Kada je riječ o putu Kajč, sad ću dotaknuti i to, zašto ti radovi nisu započeti. Kad smo potpisali ugovor o financiranju smo trebali izraditi dokumentaciju za javni natječaj. Tu dokumentaciju pravi naš konzultant, ali on istodobno izrađuje dokumentaciju za nekoliko naših projekata, tako da je on prezauzet. Istina je, mi ovdje malo kasnimo, isključivi razlog je objektivne prirode ali u najkraćem periodu ćemo lansirati javni natječaj za odabir izvođača radova. Što se tiče kanalizacije, nakon potpisivanja ugovora o financiranju, trebali smo dobiti građevinsku dozvolu i izraditi projekt, a ti pothvati su se poklopili s izradom dokumen-

Put Kajč čeka izvođača radova

tacije potrebne za izradu onih drugih velikih projekata financiranih od strane Rumunjske vlade, projekti o kojima sam vam već govorio. Vrativši se priključivanju na seosku kanalizaciju, izrada dokumentacije pretpostavlja i dobivanje čitavog broja dozvola, a to sve zahtjeva vrijeme. Vjerojatno i ovdje kasnimo malo, iz objektivnih razloga, to je sigurno, ali, uvjeravam vas, radovi će uskoro započeti.

Općina na čijem ste čelu dijeli sličnosti s većinom općina iz naše Karaš-severinske županije, koje karakterizira slaba gospodar-ska razvijenost, ili se mi na nekakvoj ljestvici

uspješnosti u apsorpciji novčanih sredstava i ostvarivanju značajnih projekata nalazimo u gornjem dijelu tablice? Ide li naša općina u smjeru koji vas raduje?

Mi se nalazimo na samom vrhu kad je riječ o investicijama i apsorpciji novčanih sredstava, a projekti o kojima sam vam malo prije govorio upravo to i potvrđuju. S druge strane, imamo bogatu općinu, bar kad je usporedimo s ostalim općinama iz naše Karaš-severinske županije, općina ima vlastite prihode te radišne i marljive ljude koji su razumijeli da redovno moraju podmiriti obaveze prema općini, da taj čin nije fakultativan, a to je ono što me raduje. Međutim, više od svih postignuća i realiziranih projekata, veoma me raduje duhovni progres kojega sam osjetio kod naših ljudi. Ja sam na to ponosan. Napraviti ću sada jednu malu digresiju i naglasiti kako je duhovni napredak jedne zajednice, zapravo temelj ekonomskog napretka te iste zajednice. Ne može zdravo progresirati zajed-

nica u kojoj ne vladaju duhovne vrijednosti, a kad to kažem ne odnosim se isključivo na vjeru, odnosim se na visok nivo kulture, međusobno poštovanje, na međugrađanske odnose i na vladavinu jednog čitavog sustava vrijednosti. Ukoliko sustav vrijednosti nije valjan, ukoliko su vjera, čast i poštenje u određenoj krizi, onda zajednica se raspada i ništa od nje ne ostaje. Bili smo neko vrijeme u dosta teškoj situaciji, u svojevrsnoj duhovnoj krizi, ali zajednica naša se oporavila i trenutno je duhovno stabilizirana, što svjedoče i dobri odnosi među institucijama iz

naših mjesta, valjana komunikacija, uspješna suradnja, međusobno poštovanje, - osnove razvitka bilo koje zajednice. Ovdje se ponajprije odnosim na suradnju između Općine, Crkve, Škole, Zajedništva i drugih relevantnih institucija.

U Mjesnom vijeću vjerojatno postoje različita mišljenja o pojedinim temama, s obzirom na različite političke opcije mjesnih odabranika, no postoji li konsenzus ili zajedništvo svaki put kad se radi o važnim projektima, o projektima od općeg interesa?

Kada je pak riječ o odnosima unutar karaševskog Mjesnog vijeća, o odnosima načelnika

ABRAHAM I MODERNI TERORIZAM

Život je najveća vrijednost svijeta. U svakoga je usađen, svakome je darovan.

Prema životu se uvijek odnosilo sveto i nije se dozvolilo da bude podložan pa ni onda kada ga se žrtvovalo "bogovima". "Sve možeš dirati samo život ne..."

Odnos Boga prema životu. Bog je stvoritelj života. To je osnovno vjerovanje svake religioznosti. Život nadilazi ljudsku kompetenciju. Čak ga se ne može žrtvovati niti u ime Boga, kako to pokazuje biblijski tekst o Abrahamu i Izaku. Bog je tamo gdje je život, zato ga se ne može oduzimati u ime Boga. Ni u kojem slučaju.

Nažalost, žrtvovanje mladića i djevojaka postojalo je u Abrahamovo vrijeme, kod starih Inka i drugih plemena.

Kroz slučaj Abrahama Biblija prelama svoj odnos prema životu i prema Bogu. Kroz odnos prema životu Abrahamova religioznost postaje posebna religioznost. U odnosu prema životu profilira se njegovo vjerovanje u Boga, zapravo njegov pravi Bog. Ne zaboravimo nikada: Bog je Abrahamov, Onaj u kojeg vjeruju Židovi, kršćani i muslimani, Bog života, Bog živih. On je sam Život.

Ni u ime bilo kojeg uvjerenja ili savjesti ne smije se žrtvovati život. Sve žrtve samo su u službi pročišćenja života. Ljepote življenja i reda, a ne protiv života. Krajnji cilj je život učiniti istinskim i vječnim. Abraham, koji je vjeran Bogu, ipak "napušta" staroga boga, koji od njega "zahtjeva" da žrtvuje sina. Tad tek spoznaje pravoga Boga života. U Boga koji se iza toga objavio Abrahamu, boga milosti i mi vjerujemo.

Bog zaustavlja razbojničku ruku koja se diže u Njegovo ime. Koliko se razbojničkih ruku diže u ime Boga!? Zar i danas nema "vjerskih" ratova? Zar i danas nema mržnje i netolerancije u ime Boga?! I to se događa kod onih koji se priznaju da vjeruju u Abrahamova Boga.

Bog hvali Abrahamovu vjernost, ali mu pokazuje da je ipak bila nepravilna. Koliko li krivih vjernosti u svijetu? Koliko li uzaludnih, čak i štetnih, žrtava? Kriva vjernost u ime Boga postaje najopasnija, jer je radikalna i isključiva. Samo je vjernost s kriterijem bitna za religioznost.

Glavni kriterij u odnosu prema životu bio bi taj da li je nešto za zaštitu života ili je protiv života. Što je protiv života to je protiv Boga. Ne može se u ime Boga biti protiv života. Koliko li sve čovjek

može biti "zaluden", kakve sve posljedice mogu nastati radi krive savjesti ili krivog uvjerenja.

Kad je postao svjestan da je protiv života i da to Bog ne može tražiti, Abraham ostavlja i domovinu i domovinski stari kult i vjeru. On odbacuje boga molaha i polazi za živim Bogom koji štiti život.

Zar i sam Isus nije žrtvovan u ime Boga i vjernosti Bogu? Koliko je ljudskih sinova, toliko je "Isusa" žrtvovano radi Boga, čak Bogu. Žrtve su zato da život oplemene, a ne da ga dokinu.

Trajno se pada u kušnju o vjernosti Božjim "zahtjevima". Međutim, pitanje je da li su izvjesni "zahtjevi" Božji ili ljudski. I Izak je "trebao" biti

žrtvovan, a u stvarnosti se radilo o ljudskom zakonu. Isus je stradao jer među "vjernima" Bogu nije bilo ni jednog Abrahamu koji poziva na kriterij i unutar savjesti i vjernosti. I u religioznosti treba raditi "glava" i kritičnost. Jer sveg i svačeg se može dogoditi u ime vjere.

Koliko se u ratovima dogodilo zala radi nekritične vjernosti. Ni u ime čega ne smije se biti vjeran zlu i smrti, makar oni traže svoje opravdanje u svemu i svačemu.

Kako onda znati Božju volju? Najbolje ćemo ju spoznati iz objave koja se dogodila u Isusu Kristu. "Ljubi bližnjega svoga kao samoga sebe". Ako je ljubav kriterij, sigurno smo na pravom putu. A na Isusa je "nebo" pokazalo da je Božji i da objavljuje Božju volju. Naša vjernost treba biti odgovornost prema Bogu i bližnjemu, otvorenost prema ljubavi i istini, otvorenost prema drugome i budućnosti.

Dr. theol. Davor Lucacela

Poklade u Nermidu

Foto: Marius Miloš

U Nermidu, pored Ravnika i Vodnika najbolje je sačuvana karaševska pokladna tradicija. Bili smo tamo na pokladnom utorku, malo prije početka fešte koja se organizirala u mjesnom domu kulture u čast „mošulja“ (to jest kostimiranih mladića koji već tri dana lutaju po selu plašeći te istodobno zabavljati seljane), da bi se sreli s Milanom Todorom, jednim od organizatora ove fešte, koji će nam reći nešto više o ovoj lijepoj nermičkoj tradiciji.

„Kod nas u Nermidu tradicija poklada se prenosi od oca na sina. Ako je u nekoj obitelji otac bio „mošul“ kasnije će sin preuzeti ovu ulogu pa će se i on kostimirati na poklade. Teme su bile vazda iz karaševske svakodnevnice: svadba, krštenje i tome slično. Mogao si vidjeti kostimiranu mladu, mladoženju, kumove, stare svatove, djevere. Ove mlađe generacije, kad tad, mladinu odjeću zamjenjuju sa šlajerom, kao što je bio i slučaj u nedjelju, ali danas je utorak pa su,

Kostumirani nermički malešani

vidim, opet stavili mladi krp u obukli je u karaševsku nošnju. Onda se dogodi da neki od tih mošulja ukrade mladu i sakrije ju negdje, pa mošulje iz one druge ekipe počinju potragu, idu od kuće do kuće pa od okućana dobiju jaja, kobasica i slično. Pa, opet dolaze oni prvi i ukradu im ono što su dobili, i tako se to sve odvija u veselju i općem dobrom raspoloženju. Nerijetko se dogodi, u godinama sa snijegom, da trče za curama iz sela da ih valjaju po snijegu. Uglavnom, kod nas, oni koji se kostimiraju su regruti, ali imaju u ekipi, kao što sam vi-

dio danas, i jednog mlađeg dječaka od šesnaest godina. Ima, naravno, i onih koji su stariji od osamnaest godina, ali sve ovisi koliko ih bude doma one godine i kako oni odluče sastaviti ekipe. Pripreme za poklade počinju, zapravo, u subotu navečer, kod nekog salaša. Tamo se založi vatra, malo se rakija popije, pa se obuku kostimi da se ne bi doznalo u selu tko je ispod maske i vraćaju se prema selu tako obučeni. Sad je stiglo vrijeme da svuku maske kako bi se doznalo tko se skrivao iza njih. Pored mošulja došli su i klinici iz vrtića i daci iz škole, jer su se i oni kostimirali za poklade. Imat ćemo slatkiše i diplome od Zajedništva Hrvata i jedan žiri će nagraditi najbolje maske i kostime iz ove godine. A mi smo pripremili za sve ljude koji su prisutni u Domu kulture jedan domaći paprikaš, jer to su naša jela, naše tradicije i mi nastojimo sačuvati ih za buduće naraštaje“.

Daniel Lucacela

Poklade u Vodniku

"Nacionalni je park zbroj strogih zabrana"

Koja je situacija Nacionalnog parka Semenik – Cheile Carașului?

Danas sam bio na sjednici s predstavnicima Nacionalnog parka Semenik – Cheile Carașului i izrazio sam moju ogorčenost i totalnu nesuglasnost s onim što se događa. I pismeno ćemo im uputiti naše primjedbe jer je u zadnjih deset godina Nacionalni park bio ništa drugo nego zbroj zabrana

Foto: Adrian Tincul

ne probudi ono najvrednije i najljudskije što posjeduje, ono što će ga natjerati na pozitivnu i konstruktivnu suradnju. Bilo je na početku nekih sitnih nesuglasica, nebitnih, rekao bih, danas ih, daka-ko, više nema, sasvim su izbrisane, tako da vam s radošću javljam kako postoji veliki konsenzus u Mjesnom vijeću, gdje, ponavljam, nikad niti nije bilo drugačije. A da ne govorim o suradnji kad je riječ o vitalnim projektima, - veoma je dobra. Uostalom, kad bi se pamtili svi grijesi od Adama i Eve, svijet ne bi mogao funkcionirati, zato ja brzo zaboravljam negativne stvari i nastojim pamtit i ono što je bilo i jest dobro, zato mi je draže svrstati se na strani ljudi koji promatraju činjenice u pozitivnom svjetlu i uvijek naziru svjetlu perspektivu. Nikad nisam drugog krivio za eventualno zlo koje mi se dogodilo u dalekoj prošlosti. Uvijek sebe, samog sebe. Odgovorno tvrdim kako niti ne pamtim da mi se u zadnje vrijeme nešto loše dogodilo, zahvaljujem Bogu, svakome želim samo dobro i nigdje ne vidim nikakvo zlo. Nikad nisam posumnjao u dobru namjeru ljudi koji su bili kod mene kao načelnika, uvijek sam postupao po zakonu u obavljanju svojih dužnosti i svaki put priznao svoje eventualne pogreške.

Što biste, na kraju, poručili vašim sumještanima?

Mojemu narodu poručujem da ima vjeru u Boga i slijedi put Krista, da misli dobro i čini dobro te da se nikad ne boji od ništa. Bog nikoga nije kaznio, Bog nas sve čeka, samo trebamo iskazati našu vjeru, slijediti put Krista i onda će nam se samo dobro događati.

Hvala na intervjuu!

Bogu hvala!

Ivan Dobra

VRIJEME POKLADA

Već tradicionalno, za vrijeme poklada, Osnovna škola Lupak organizira karneval za djecu, na kojem sudjeluju svi učenici pripadajućih škola iz Klokotiča, Lupaka, Ravnika i Vodnika.

Dvodnevna akcija lupačke škole započela je u nedjelju 11. veljače s priredbom maskara. Polaznici vrtića i učenici od prvog do osmog razreda gorenavedenih škola odjenuli su različite kostime, nosili čudnovate maske i okupili su se u Domu kulture u Lupaku na natjecanje za najbolje pokladne kostime. Sutrašnji ponedjeljak bio je rezerviran klokotičkom balu Mišića, jedini put u godini kada se isključivo predškolicima i učenicima od prvog do osmog razreda upriređuje večer s plesom i glazbom.

Nešto više o ovoj akciji reći će nam učiteljica Marija Muselin, programski koordinator Škole Lupak: "Kao i u prošlim godinama, i ove je godine Škola Lupak organizirala maskenbal za djecu u Domu kulture u Lupaku. Na maskenbalu djeca su bila kostimirana, plesala su naš tradicionalni danac, a poslije su dobili nagrade za najljepše maske i kostime. Nagrade su se sastojale od slatkiša i sokova kojih su dobili posredstvom Zajedništva Hrvata u Rumunjskoj. Sutradan, u Klokotiču odveli smo drugu akciju naše škole. Tamo, kako već dobro znate imamo bal za djecu „Mišni ponedjelnik“. To je naš stari običaj koji se održava jedino u tom naselju.

Mislim da su se sva djeca i naši kolege odgojitelji, učitelji i profesori lijepo proveli na ovim akcijama. Osim njih bili su prisutni i roditelji, svećenici, knez Lupačke općine i Zajedništvo Hrvata i atmosfera je bila divna.

Mi, kao škola, želimo održati u životu sve ono što smo naslijedili od naših starih: govor, nošnju,

Danac u Lupaku

Lupački školski maskenbal

Od kada postoji tradicija maskenbala u Lupaku reći će nam gospođa Maria Drăghia, učiteljica u školi iz Ravnika.

„Tamošnji maskenbal za djecu nije baš odavna. Nastao je prije pet ili šest godina u Ravniku u obliku školske aktivnosti, gdje su bila pozvana djeca iz četiri škola lupačke općine. Ispalo je lijepo, djeci se doista svidjelo jer su bile organizirane tombrole, dobile su se i nagrade za najbolje maske, a mi, učitelji, poželjeli smo da se to nastavi, da sačuvamo tradiciju maskara, jer sve je manje odraslih koji, uz godinu na godinu, odlučuju kostimirati se za poklade.

Sljedeće godine odlučili smo da se održi u Lupaku,

glazbu, sve što je lijepo i što nam po tradiciji pripada. Ali nam je svake godine teže, jer sve više mladih obitelji napuštaju državu radi boljih ekonomskih uvjeta, a nas je, nažalost, sve manje i manje!

tradicije, upravo zato da bi promovirali našu nošnju i naše običaje. Ali, kao što ste vidjeli na ovim zadnjem maskenbalu u Lupaku, bio je samo jedan učenik koji

je obukao karaševski lajber i palariju. Djeca se sve više orijentiraju prema karnevalu, njima je više stalo kostimirati se u razne heroje iz bajka ili filmova. Ja sam svojim učenicima preporučila da na maskenbalu oblače nošnju, ali nažalost, njihovi roditelji većinom nisu doma, rade u inozemstvu, pa nema tko da ih oblači.

Djeca, svakako se raduju ovom događaju jer se ovdje druže, a pored toga što im se sviđa oblačiti razne kostime, te njihove kostime Zajedništvo Hrvata svake godine i nagrađuje diplomama i slatkišima. Iskreno se nadam da ovaj maskenbal potraje, bar koliko će trajati i naše škole u općini, a one moraju biti ovdje zauvijek!“

Mišni ponedjelnik

Klokotička tradicija koju domaći nazivaju „Mišići“, vjerojatno vuče ime iz jednog starog karaševskog praznovjerja, po komu, u ponedjeljak, prije Pepelnice, se ne smije ništa raditi ili poslovati. Žene, na primjer nisu prale, nisu tkale i nisu vezle jer su vjerovale da, ukoliko prekrše tu praznovjernu zabranu, miši će im pojesti svu odjeću.

„Mišni ponedjelnik“ je kod nas tradicija – veli nam Marta Beța, učiteljica iz Klokotiča: „Nekada je bilo zabranjeno djeci da prisustvuju večernjim veseljima na svadbama ili drugim plesnim balovima za odrasle. Smatralo se da je taj odnos prema

malešanima, u neku ruku, nepravedan, pa da se to ispravi, stvorila se ideja upriređenja jedne plesne večeri isključivo za njih, da se i malešani, barem jedne večeri, raduju i osjećaju važnima nalik odraslima. Pitala sam najstarije ljude u Klokotiču kako oni pamte ovu tradiciju pa sam doznala da su se prve plesne priredbe za djecu održavale u jednom školskom razredu. Dvojica muzikanata je sviralo tada na početku, jedan

Klokotički miši u karaševskoj nošnji

je gudio na violini, drugi na kontrbasu, ali mjesta je za plesače bilo onoliko koliko je mogao pružiti razredni prostor. Kasnije, kada se izgradio Dom kulture, premjestili su se tamo jer je prostora bilo neizmjerivo više. Za razliku od tadašnjeg vremena, kada su svirači bili odrasli ljudi, danas imamo, također, djecu svirače. To je pohvalno, u smislu da imamo one svirače iz stare garde koji mogu naučiti našu djecu specifičnosti naše tradicionalne glazbe. Oni najmlađi svirači imaju te večeri mogućnost dokazati da su zavladaali svojim glazbenim instrumentima, dok je onim većima jedinstvena prilika da se pokažu kao instrumentisti koji već

zavrijeđuju mjesto u nekom ozbiljnom orkestru te će u skoroj budućnosti svirati po svadbama ili raznim drugim prigodama.

Mi, Klokotičani, ne možemo zamisliti ove pokladne dane bez „Mišića“, jer je to naša tradicija. Mi je pokušavamo sačuvati i dalje je prenijeti mladim naraštajama, jer djeca se raduju i nestrpljenjem očekuju ovu večer kada se neki od njih otmjeno oblače, a drugi obuku našu narodnu nošnju. I ove je godine bilo onih koji su se odlučili za narodnu nošnju, bilo ih je troje i bili su jako slatki“

Mišni ponedjelnik u klokotičkom Domu kulture